

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	12 MEHEFIN 2017
Pwnc:	TRETHI BUSNES – GOSTYNGIADAU YN NHRETHI'R STRYD FAWR
Aelod(au) Portffolio:	CYNGHORYDD JOHN GRIFFITH - AELOD PORTFFOLIO (CYLLID)
Pennaeth Gwasanaeth:	MARC JONES, PENNAETH SWYDDOGAETH (ADNODDAU) A'R SWYDDOG ADRAN 151
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	GERAINT JONES, RHEOLWR REFENIW A BUDD-DALIADAU 01248 752651 ghjfi@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	AMHERTHNASOL

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

Argymhellion

Yr Awdurdod i ddefnyddio ei bwerau dewisol i ganiatáu gostyngiad dan Adran 47 Deddf Llywodraeth Leol 1988 i weithredu cynllun dros dro Llywodraeth Cymru ar gyfer “Gostyngiadau yn Nhrefni'r Stryd Fawr”. Rhoddir y gostyngiad yn unol â dogfen Llywodraeth Cymru – “Canllawiau Trethi Annomestig – Gostyngiadau yn Nhrefni'r Stryd Fawr” 19 Ebrill 2017 fel gwelir yn Atodiad A.

Y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151, dan Gynllun Dirprwyo'r Cyngor i Swyddogion (rhan 3.5.3.5.19 y Cyfansoddiad), i wneud trefniadau priodol i weinyddu a phenderfynu ar geisiadau dan y cynllun “Gostyngiadau yn Nhrefni Annomestig y Stryd Fawr”.

Rhesymau

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi y bydd yn darparu “Gostyngiadau yn Nhrefni Annomestig y Stryd Fawr” o 1 Ebrill 2017 hyd at 31 Mawrth 2018. Mae'r gostyngiad wedi'i dargedu tuag at adwerthwyr stryd fawr yng Nghymru, er enghraifft siopau, tai tafarn, bwytai a chaffis - gan gynnwys yr adwerthwyr hynny sydd wedi gweld cynnydd yn eu trethi o ganlyniad i ailbrisiad 2017. Bydd y cynllun yn darparu dwy haen o ostyngiadau ar gyfer trethi annomestig o hyd at £500 (Haen 1) neu hyd at £1,500 (Haen 2) ar gyfer adwerthwyr cymwys ar y stryd fawr sydd mewn eiddo â gwerth ardrethol o £50,000 neu lai ym Mlwyddyn Ariannol 2017/18, yn amodol ar gyfyngiadau Cymorth Gwladol.

Mae'r gostyngiad a roddir yn dibynnu ar werth ardrethol yr eiddo ar 1 Ebrill 2017, a yw'r trethi wedi codi o Ebrill 2017 oherwydd yr ail-brisiad ac a yw'r busnes eisoes yn gymwys i gymorth o fath arall gan Lywodraeth Cymru. Mae mwy o fanylion am y meini prawf cymhwyster ac eithriadau ar gael yn Atodiad A.

Gall Awdurdodau ganiatáu'r gostyngiad hwn yn unol ag Adran 47 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 a bydd unrhyw Ostyngiad Trethi'r Stryd Fawr a roddir i drethdalwyr cymwys yn cael ei dalu'n ôl yn llawn gan y Llywodraeth. Amcangyfrifir y bydd y cynllun yn costio £225,252 i Gyngor Sir Ynys Môn yn amodol ar o leiaf un addasiad hanner ffordd drwy'r flwyddyn lle bydd rhai awdurdodau efallai wedi derbyn gormod o arian ac eraill heb gael digon.

Cymorth Gwladol

Rhaid i ddyfarniadau dan y cynllun "Trethi Annomestig - Gostyngiadau yn Nhrefi'r Stryd Fawr" gydymffurfio gyda Chyfraith yr Undeb Ewropeaidd ar Gymorth Gwladol. Mae hyn yn golygu bod angen i ymgeisydd cymwys anfon Datganiad yn ôl i awdurdod yn rhoi gwybod a ydynt wedi derbyn unrhyw Gymorth Gwladol De Minimus arall, gan gynnwys unrhyw Ostyngiad Treth Busnes arall y mae'n ei dderbyn ar gyfer eiddo drwy'r Undeb Ewropeaidd (ac eithrio'r un y mae wnelo'r cais ag ef) - yn cadarnhau nad yw'r dyfarniad "Trethi Annomestig - Gostyngiadau yn Nhrefi'r Stryd Fawr" yn fwy na'r €200,000 y gall ymgeisydd ei hawlio dan Reoliadau De Minimus yr UE 1407/2013.

Rhoddi'r Gostyngiad

Rhaid llenwi ffurflen gais i ymgeisio am y gostyngiad hwn. Rhaid i fusnes adwerthu sy'n dymuno ymgeisio am y "Trethi Annomestig - Gostyngiadau yn Nhrefi'r Stryd Fawr" lenwi Ffurflen Gais a Datganiad. Bydd busnesau adwerthu sy'n gymwys dan y cynllun hwn yn cael eu nodi gan y Gwasanaeth a bydd ffurflenni cais a datganiadau'n cael eu hanfon atynt fel y gallant ymgeisio.

Amcangyfrifir y bydd 176 o fusnesau'n gymwys am ostyngiad Haen 1 dan y cynllun hwn a 121 o fusnesau'n gymwys dan Haen 2.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Yr unig opsiwn arall oedd peidio â derbyn y dyfarniad grant gan Lywodraeth Cymru ac, o ganlyniad, ni fyddai'r "Trethi Annomestig - Gostyngiadau yn Nhrefi'r Stryd Fawr" yn berthnasol i adwerthwyr ar y stryd fawr ar yr Ynys.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith ddefnyddio ei bwerau dewisol dan Adran 47 Deddf Llywodraeth Leol 1988 i fabwysiadu cynllun gostyngiadau trethi busnes ar sail dros dro.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Cynllun gan Lywodraeth Cymru yw hwn i ddarparu gostyngiadau ychwanegol mewn trethi busnes ar sail dros dro i adwerthwyr ar y stryd fawr yn dilyn ailbrisiad 2017.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Bydd Llywodraeth Cymru yn ad-dalu cost y cynllun grant.

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

	DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?	Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Awdur yr adroddiad
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	Mae'r Pennaeth Gwasanaeth yn cefnogi'r bwriad yn llawn ac yn gwerthfawrogi'r ymdrech i gefnogi busnesau/ adfywio.
2	Gwrthdlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	
F - Atodiadau:		
Atodiad A – Canllawiau – Trethi Annomestig – Gostyngiadau yn Nhrefi'r Stryd Fawr: 19 Ebrill 2017		
FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
Canllawiau – Trethi Annomestig – Gostyngiadau yn Nhrefi'r Stryd Fawr: 19 Ebrill 2017 Llythyr Hawlio Grant ar gyfer Gostyngiad yn Nhrefi'r Stryd Fawr: 16 Mawrth 2017		

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ardrethi Annomestig

Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr

Canllawiau

Cynnwys

Disgrifiad o'r canllawiau	1
Cyflwyniad	1
Adran 1	2
Sut bydd y rhyddhad yn cael ei ddarparu?	2
Sut bydd y cynllun yn cael ei weinyddu?	2
Pa eiddo fydd yn gallu manteisio ar y rhyddhad?	2
Faint o ryddhad sydd ar gael?	6
Newidiadau i hereditamentau presennol gan gynnwys newid meddiant.....	7
Cymorth Gwladwriaethol.....	8
Adran 2 – Enghreifftiau o gyfrifon.....	9
Adran 3 – Cymorth Gwladwriaethol	10
Datganiad 'De Minimis'	11
Ffurflen Gwrthod Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr.....	12

Ardrethi Annomestig – Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr

Canllaw

Disgrifiad o'r canllawiau

1. Lluniwyd y canllawiau hyn i helpu awdurdodau lleol i weinyddu'r cynllun Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr ("y rhyddhad") a gyhoeddwyd gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol ar 17 Rhagfyr 2016. Mae'r cynllun hwn yn berthnasol i Gymru yn unig.
2. Mae'r canllawiau yn gosod y meini prawf y bydd Llywodraeth Cymru yn eu defnyddio i bennu cyllid i awdurdodau lleol ar gyfer rhyddhad ardrethi sy'n cael ei ddarparu i eiddo manwerthu ar y stryd fawr. Nid yw'r canllawiau yn disodli unrhyw ddeddfwriaeth bresennol ar ardrethi annomestig nac unrhyw fath arall o ryddhad.
3. Dylid anfon unrhyw gwestiynau am y cynllun at:
localtaxationpolicy@wales.gsi.gov.uk
4. Mae'r rhyddhad yn cael ei gynnig rhwng 1 Ebrill 2017 a bydd ar gael tan 31 Mawrth 2018.

Cyflwyniad

5. Mae'r rhyddhad hwn wedi'i anelu at fanwerthwyr ar y stryd fawr yng Nghymru, er enghraifft siopau, tafarnau, bwytai a chaffis – gan gynnwys y manwerthwyr sydd wedi gweld eu hardrethi yn codi yn dilyn gwaith ailbriso annibynnol gan Asiantaeth y Swyddfa Briso yn 2017.
6. Bydd Llywodraeth Cymru yn darparu dwy haen o ryddhad ardrethi annomestig, sef hyd at £500 (Haen 1) neu hyd at £1,500 (Haen 2), ar gyfer manwerthwyr cymwys ar y stryd fawr sy'n defnyddio eiddo â gwerth ardrethol o £50,000 neu lai yn ystod blwyddyn ariannol 2017-18, yn ddarostyngedig i derfynau Cymorth Gwladwriaethol.
7. Mae'r ddogfen hon yn darparu canllawiau ynghylch rhoi'r cynllun hwn ar waith a'i gyflwyno.

Adran 1

Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr

Sut bydd y rhyddhad yn cael ei ddarparu?

8. Gan mai mesur dros dro yw hwn, rydym yn darparu'r rhyddhad drwy roi ad-daliad i awdurdodau lleol sy'n defnyddio'u pwerau rhyddhad ardrethi yn ôl disgrisiwn o dan adran 47 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988. Yr awdurdodau lleol unigol eu hunain fydd yn mabwysiadu cynllun ac yn penderfynu ym mhob achos a ddylid caniatáu'r rhyddhad o dan adran 47. Yna bydd Llywodraeth Cymru yn rhoi ad-daliad i'r awdurdodau lleol am y rhyddhad sy'n cael ei ddarparu yn unol â'r canllawiau hyn drwy grant o dan adran 31 Deddf Llywodraeth Leol 2003.

Sut bydd y cynllun yn cael ei weinyddu?

9. Yr awdurdodau lleol eu hunain fydd yn penderfynu sut i weinyddu'r cynllun er mwyn sicrhau bod cymaint â phosib yn cymryd rhan a bod cyn lleied â phosib o faich gweinyddol ar dalwyr ardrethi a staff yr awdurdod lleol. Yn amodol ar yr ystyriaethau Cymorth Gwladwriaethol a nodwyd ym mharagraffau 28 i 32, mae Llywodraeth Cymru yn credu y gellid gosod y rhyddhad hwn yn uniongyrchol ar filiau talwyr ardrethi cymwys
10. Mae awdurdodau lleol yn gyfrifol am ddarparu gwybodaeth glir a hygyrch i'r rhai sy'n talu'r ardrethi ynghylch manylion a gweinyddiaeth y cynllun. Os nad oes modd i awdurdod ddarparu'r rhyddhad hwn i dalwyr ardrethi cymwys o 1 Ebrill 2017 ymlaen, am ba bynnag reswm, dylid ystyried hysbysu talwyr ardrethi cymwys eu bod yn gymwys i gael y rhyddhad, ac y bydd eu biliau'n cael eu hail-gyfrifo
11. Bydd gofyn i awdurdodau lleol nodi cyfanswm y rhyddhad a ddarparwyd o dan y cynllun yn eu Ffurflenni Ardrethi Annomestig 3 (NDR3), at ddibenion casglu data yn unig. Bydd llinell newydd ar gyfer hyn ar y ffurflen NDR3

Pa eiddo fydd yn gallu manteisio ar y rhyddhad?

12. Yr eiddo a fydd yn gallu manteisio ar y rhyddhad hwn fydd eiddo sy'n cael ei ddefnyddio ar y stryd fawr fel siopau, bwytai, caffis a thafarnau, sydd â gwerth ardrethol o £50,000 neu lai ar 1 Ebrill 2017. Ceir rhagor o fanylion am y meini prawf a'r eithriadau i'r rhyddhad ym mharagraffau 15 i 19.
13. Bydd dwy haen o ryddhad yn cael eu darparu gan ddibynnu ar werth ardrethol yr eiddo, a yw'r atebolrwydd yn cynyddu o 1 Ebrill 2017 ymlaen yn dilyn yr ailbrisio, ac a yw'r busnes eisoes yn gymwys i gael cymorth o fath arall gan Lywodraeth Cymru.
14. Dylid caniatáu rhyddhad i fusnesau fel taliad un-tro ar sail meddiant ar 31 Mawrth 2017 (ar yr amod bod yr un meddiannwr yn parhau i fod

mewn meddiant ar 1 Ebrill 2017). Rydym yn cydnabod y gall rhai achosion godi pan fo awdurdod lleol yn cael ei ôl-hysbysu'n ddiweddarach am newid meddiant. Mewn achosion o'r fath, os yw'n glir mai'r meddiannwr oedd yn yr eiddo ar 1 Ebrill 2017, gall yr awdurdod lleol ddefnyddio disgrisiwn wrth ddyfarnu rhyddhad.

Haen 1 – lefel is o gymorth: £500 (neu gyfanswm yr atebolrwydd sy'n weddill os yw hyn yn llai na £500)

Y talwyr ardrethi cymwys fydd y manwerthwyr ar y stryd fawr sydd ag eiddo â gwerth ardrethol rhwng £6,001 a £12,000* yn y flwyddyn ariannol 2017-18, ac sy'n bodloni'r meini prawf canlynol:

- Derbyn Rhyddhad Ardrethi Busnesau Bach (SBRR) ar 1 Ebrill 2017; a / neu
- Derbyn Rhyddhad Trosiannol ar 1 Ebrill 2017.

*Bydd nifer fach o dalwyr ardrethi ag eiddo â gwerth ardrethol o £12,000 neu fwy sy'n derbyn Rhyddhad Trosiannol. Bydd y talwyr ardrethi hyn yn gymwys i gael rhyddhad Haen 1.

Rydym yn cydnabod hefyd y gall fod nifer fach o dalwyr ardrethi ag eiddo â gwerth ardrethol o £12,000 nad ydynt yn derbyn Rhyddhad Trosiannol ac sydd ar drothwy uchaf un y tapr SBRR, ac felly nad ydynt yn derbyn rhyddhad SBRR. Bydd talwyr ardrethi o'r fath yn gymwys i dderbyn rhyddhad Haen 1.

Haen 2 – lefel uwch o gymorth: hyd at £1,500

Y talwyr ardrethi cymwys fydd y manwerthwyr ar y stryd fawr sydd ag eiddo â gwerth ardrethol rhwng £12,001 a £50,000 yn y flwyddyn ariannol 2017-18, ac sy'n bodloni'r meini prawf canlynol:

- Heb dderbyn SBRR na Rhyddhad Trosiannol ar 1 Ebrill 2017; ac
- Wedi gweld cynnydd yn eu hatebolrwydd ar 1 Ebrill 2017 o ganlyniad i Ailbriso 2017

15. At ddibenion y cynllun hwn, bydd eiddo ar y stryd fawr fel "siopau, bwytai, caffis a sefydliadau sy'n gwerthu diod" yn golygu fel a ganlyn (yn ddarostyngedig i feini prawf eraill yn y canllawiau).

i. Hereditamentau sy'n cael eu defnyddio i werthu nwyddau i aelodau o'r cyhoedd sy'n ymweld â nhw

- Siopau (fel siop flodau, siop fara, cigydd, groser, siop ffrwythau a llysiau, gemydd, siop bapur ysgrifennu, siop drwyddedig, siop bapur newydd, siop caledwedd, archfarchnad ac ati)
- Optegydd
- Fferyllfeydd
- Swyddfeydd post
- Siopau dodrefn neu ystafelloedd arddangos (fel siopau carpedi, gwydr dwbl, drysau garej)
- Ystafelloedd arddangos ceir neu garafanau

- Canolfannau gwerthu ceir ail law
  - Marchnadoedd
  - Gorsafoedd petrol
  - Canolfannau garddio
  - Oriellau celf (lle mae modd prynu neu logi gwaith celf)
- ii. **Hereditamentau sy'n cael eu defnyddio i ddarparu'r gwasanaethau canlynol i aelodau o'r cyhoedd sy'n ymweld â nhw**
- Gwasanaethau trin gwallt a harddwch
  - Trwsio esgidiau/torri allweddi
  - Asiantaethau teithio
  - Swyddfeydd tocynnau, ee ar gyfer y theatr
  - Gwasanaethau sychlanhau
  - Golchdai
  - Trwsio cyfrifiaduron, setiau teledu neu gyfarpar domestig
  - Trefnwyr angladdau
  - Prosesu lluniau
  - Llogi DVD neu fideo
  - Llogi offer
  - Llogi ceir
  - Sinemâu
  - Swyddfeydd gwerthu a gosod tai
- iii. **Hereditamentau sy'n cael eu defnyddio i werthu bwyd a/neu ddiod i aelodau o'r cyhoedd sy'n ymweld â nhw**
- Bwytaï
  - Bwytaï archebu o'r car
  - Siopau tecawê
  - Siopau brechdanau
  - Caffis
  - Siopau coffi
  - Tafarnau
  - Bariau gwin

16. Er mwyn gallu manteisio ar y rhyddhad dylai'r hereditamentau sy'n cael eu rhestru rhwng (i) a (iii) gael eu defnyddio'n bennaf neu'n gyfan gwbl fel siopau, bwytaï, caffis neu sefydliadau sy'n gwerthu diod. Yr hyn sy'n digwydd yn yr eiddo sy'n bwysig yn hytrach na'r ffaith ei fod yn cael ei ddefnyddio. Felly, os yw hereditamentau yn cael eu defnyddio, ond nid yn bennaf neu'n gyfan gwbl ar gyfer y pwrpas cymwys, ni fyddant yn gymwys i gael y rhyddhad.

17. Nid oes bwriad i'r rhestr uchod fod yn un gwbl drylwyr, gan y byddai'n amhosibl rhestru'r holl ddefnyddiau manwerthu amrywiol sy'n bodoli ar y stryd fawr. Hefyd bydd rhai enghreifftiau'n codi o ddefnydd cymysg. Fodd bynnag, y bwriad yw rhoi arweiniad i'r awdurdodau lleol ynghylch y mathau o ddefnydd sy'n cyfrif fel manwerthu ar y stryd fawr ym marn Llywodraeth Cymru at y diben hwn. Dylai awdurdodau lleol benderfynu dros eu hunain a yw eiddo penodol nad yw ar y rhestr yn gyffredinol

debyg o ran natur i'r uchod. Os felly dylid ei ystyried yn gymwys ar gyfer y cynllun. Yn yr un modd, os nad yw eiddo yn debyg yn gyffredinol i'r rhai ar y rhestr uchod, ni ddylai fod yn gymwys ar gyfer y cynllun.

18. Gan fod y rhyddhad ardrethi yn cael ei roi yn ôl disgrisiwn, gall awdurdodau lleol benderfynu peidio â'i ganiatáu os ydynt yn teimlo mai dyna sy'n briodol, er enghraifft os yw hynny'n mynd ar draws amcanion ehangach yr awdurdod ar gyfer ardal leol.

Y mathau o hereditamentau nad ydynt yn cael eu hystyried yn gymwys i gael rhyddhad ardrethi'r stryd fawr

19. Mae'r rhestr isod yn nodi'r mathau o ddefnydd nad sy'n cael eu hystyried gan Lywodraeth Cymru fel manwerthu ar y stryd fawr at ddiben y cynllun hwn, ac na fyddai'n gymwys i gael y rhyddhad. Fodd bynnag, yr awdurdodau lleol eu hunain fydd yn penderfynu a yw hereditamentau yn debyg o ran natur i'r rhai sy'n cael eu rhestru isod ac os na fyddent yn gymwys i gael y rhyddhad o dan y cynllun.

i. Hereditamentau sy'n cael eu defnyddio'n gyfan gwbl neu'n bennaf i ddarparu'r gwasanaethau canlynol i aelodau o'r cyhoedd sy'n ymweld â nhw

- Gwasanaethau ariannol (ee banciau, cymdeithasau adeiladu, peiriannau arian parod, bureaux de change, benthycwyr diwrnod cyflog, siopau betio, gwystlyddion)
- Gwasanaethau meddygol (ee milfeddygon, deintyddion, meddygon, osteopathiaid, ceiropractyddion)
- Gwasanaethau proffesiynol (ee cyfreithwyr, cyfrifwyr, asiantaethau yswiriant, ymgynghorwyr ariannol, tiwtoriaid)
- Swyddfa ddsbarthu Swyddfa'r Post
- Llety twristiaeth, ee Gwely a Brecwast, gwestau a pharciau carafanau
- Clybiau chwaraeon
- Canolfannau chwarae plant
- Meithrinfeydd dydd
- Canolfannau gweithgareddau awyr agored
- Campfeydd
- Llety cŵn a chathod
- Cartrefi arddangos ac ystafelloedd marchnata
- Asiantaethau cyflogaeth

Mae nifer o fathau eraill o hereditamentau y mae Llywodraeth Cymru yn credu na ddylent fod yn gymwys ar gyfer cynllun rhyddhad ardrethi'r stryd fawr.

ii. Hereditamentau â gwerth ardrethol o dros £50,000

Cydnabyddir bod rhai busnesau manwerthu ar y stryd fawr sydd â gwerth ardrethol dros y trothwy o £50,000 sydd hefyd yn gweld cynnydd yn eu gwerth ardrethol o ganlyniad i Ailbrisio 2017. Ni fydd eiddo o'r fath yn gymwys i dderbyn y rhyddhad hwn. Fodd bynnag, mae gan awdurdodau lleol y dewis i

ddefnyddio'u pwerau yn ôl disgrisiwn i gynnig gostyngiadau y tu allan i'r cynllun hwn i fusnesau o'r fath os yw hynny er budd y gymuned leol.

iii. Hereditamentau nad ydynt yn rhesymol hygyrch i aelodau o'r cyhoedd sy'n ymweld â nhw

Os nad yw hereditamentau'n rhesymol hygyrch i aelodau o'r cyhoedd sy'n ymweld â nhw, ni fyddant yn gymwys i gael rhyddhad o dan y cynllun hyd yn oed os oes defnydd atodol o'r hereditament y gellid ystyried ei fod yn syrthio o dan y disgrifiadau ym mharagraff 15 (i), (ii) neu (iii).

iv. Hereditamentau sydd mewn parciau manwerthu neu ystadau diwydiannol y tu allan i'r dref

Bydd yr hyn sy'n cyfrif fel manwerthwr ar y stryd fawr yn amrywio'n sylweddol ar draws ardaloedd awdurdodau lleol, ac mae i fyny i'r awdurdodau benderfynu ar hyn yn eu hardaloedd lleol. Fodd bynnag, nid yw hereditamentau mewn parciau manwerthu ac ystadau diwydiannol y tu allan i'r dref yn cael eu hystyried fel y stryd fawr at ddiben y rhyddhad hwn, hyd yn oed os oes defnydd atodol o'r hereditament y gellid ystyried ei fod yn syrthio o dan y disgrifiadau ym mharagraff 15 (i), (ii) neu (iii). Gan fod y rhyddhad hwn yn un dewisol, gall yr awdurdodau eu hunain benderfynu a yw eiddo penodol yn cyfrif fel manwerthwr ar y stryd fawr.

v. Hereditamentau gwag

Dylai pob eiddo sy'n wag ar 1 Ebrill 2017 gael ei eithrio rhag y rhyddhad hwn. Fodd bynnag, o dan y cynllun Rhyddhad Eiddo Gwag, bydd eiddo gwag yn derbyn gostyngiad o 100% yn ei ardrethi ar gyfer y tri mis cyntaf (ac mewn rhai achosion y chwe mis cyntaf) o fod yn wag.

vi. Hereditamentau sy'n derbyn rhyddhad ardrethi elusennol gorfodol

Mae'r eiddo yma eisoes yn derbyn rhyddhad ardrethi elusennol gorfodol sy'n rhoi 80% o ostyngiad mewn atebolrwydd, ac fe all yr awdurdodau hefyd ddewis darparu rhyddhad elusennol dewisol a all leihau'r atebolrwydd sy'n weddill i ddim. O ganlyniad, ni fydd yr eiddo yn gymwys i dderbyn rhyddhad ardrethi'r stryd fawr.

Faint o ryddhad sydd ar gael?

20. Cyfanswm y rhyddhad a ariennir gan y Llywodraeth sydd ar gael i bob eiddo am 12 mis o dan y cynllun hwn yw hyd at £500 ar gyfer eiddo Haen 1 a hyd at £1,500 ar gyfer eiddo Haen 2.

21. Gall y rhyddhad hwn gael ei ddarparu yn ychwanegol at SBRR a Rhyddhad Trosiannol. Dylid gosod Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr yn erbyn y bil net ar ôl gweithredu'r ddau ryddhad hyn. Dylai unrhyw ryddhad caledi neu ddewisol sy'n cael ei ddyfarnu gan yr awdurdod lleol gael ei ystyried gan yr awdurdod lleol ar ôl i bob rhyddhad ardrethi arall gael ei ddyfarnu.

22. Bydd cymhwysedd ar gyfer y cynllun rhyddhad ardrethi a'r rhyddhad ei hun yn cael ei asesu a'i gyfrifo ar sail ddyddiol. Dylid defnyddio'r fformiwla ganlynol wrth benderfynu ar swm y rhyddhad ardrethi i'w ganiatáu ar gyfer hereditament penodol yn ystod blwyddyn ariannol:

Swm y rhyddhad i'w ganiatáu = swm yr arian ar gyfer Haen 1 neu Haen 2 (dilëir fel y bo'n briodol) x A/B

Lle bydd:

A yn nifer y diwrnodau yn y flwyddyn ariannol y mae'r hereditament yn gymwys i gael rhyddhad ardrethi; a

B yn nifer y diwrnodau yn y flwyddyn ariannol

23. Wrth gyfrifo'r rhyddhad, os yw'r atebolrwydd net cyn Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr yn £500 neu lai ar gyfer Haen 1, neu'n £1,500 neu lai ar gyfer Haen 2, bydd uchafswm y rhyddhad hwn yn ddim mwy na gwerth yr atebolrwydd net. Dylid cyfrifo hyn gan anwybyddu unrhyw addasiadau blwyddyn flaenorol i'r atebolrwydd sy'n syrthio ar y diwrnod.
24. Bydd busnesau sy'n talu ardrethi ac sy'n defnyddio mwy nag un eiddo yn gallu cael Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr ar gyfer pob eiddo cymwys, hyd at derfyn de minimis y Cymorth Gwladwriaethol.

Newidiadau i hereditamentau presennol gan gynnwys newid meddiant

25. Bydd cymhwysedd ar gyfer y rhyddhad yn cael ei gyfrifo ar sail amgylchiadau'r eiddo a'r talwr ardrethi ar 1 Ebrill 2017. Ni fydd newidiadau sy'n digwydd ar ôl y dyddiad hwnnw yn cael unrhyw effaith ar gymhwysedd ar gyfer y rhyddhad hwn.
26. Ni fydd eiddo gwag sy'n dechrau cael ei ddefnyddio ar ôl 1 Ebrill 2017 yn gymwys i gael y rhyddhad hwn.
27. Os oes newid meddiant yn ystod y flwyddyn ariannol, ar ôl i'r rhyddhad gael ei ddarparu i'r hereditament, ni fydd y meddiannydd newydd yn gymwys i dderbyn y rhyddhad.
28. Y bwriad yw symleiddio gweinyddiaeth y cynllun, ac adlewyrchu'r ffaith bod y rhyddhad yno i helpu'r rhai sy'n cael eu heffeithio gan yr ailbrisio. Rhagdybir y bydd gwerthoedd ardrethol eiddo sy'n cael eu meddiannu ar ôl 1 Ebrill 2017 yn hysbys cyn y meddiant, ac y byddai hynny wedi'i ystyried cyn cymryd meddiant o'r eiddo.

Cymorth Gwladwriaethol

29. Mae'r Undeb Ewropeaidd yn rheoleiddio cymorth i fusnesau a ariennir gan wladwriaethau drwy gyfraith Cymorth Gwladwriaethol. Mae darparu rhyddhad ardrethi yn ôl disgrisiwn yn debyg o gael ei gyfri fel Cymorth Gwladwriaethol. Bydd Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr yn cydymffurfio â Chymorth Gwladwriaethol pan gaiff ei ddarparu yn unol â'r Rheoliad De Minimis (1407/2013).
30. Mae'r Rheoliad De Minimis yn caniatáu i fenter gael hyd at €200,000 o gymorth De Minimis mewn cyfnod o dair blynedd (sy'n cynnwys y flwyddyn ariannol bresennol a'r ddwy flynedd ariannol flaenorol). Dylai awdurdodau lleol ymgyswngiwrddo â thelerau'r esemptiad Cymorth Gwladwriaethol hwn, yn arbennig y mathau o fentrau sy'n cael eu heithrio rhag derbyn cymorth De Minimis, y diffiniad perthnasol o fenter, a'r gofyniad i droi'r cymorth yn Ewros.
31. Er mwyn gweinyddu De Minimis, rhaid i awdurdod lleol gadarnhau na fydd dyfarnu cymorth yn arwain at fenter yn derbyn dros €200,000 o gymorth De Minimis. Sylwch fod y trothwy ond yn berthnasol i'r cymorth sy'n cael ei ddarparu o dan Reoliadau De Minimis (nid yw cymorth o dan esemptiadau eraill neu sydd y tu hwnt i gwmpas Cymorth Gwladwriaethol yn berthnasol i'r cyfrifiad De Minimis).
32. Mae Adran 3 o'r canllaw hwn yn cynnwys enghraifft o ddatganiad De Minimis y gallai awdurdodau lleol fod eisiau ei ddefnyddio. Os bydd gan awdurdodau lleol ragor o gwestiynau ynghylch De Minimis neu agweddau eraill ar gyfraith Cymorth Gwladwriaethol, dylent gysylltu â'u hadrannau cyfreithiol am gyngor yn gyntaf.
33. Mae'r cyfarwyddiadau desg ynghylch gweinyddu cynlluniau De minimis i'w gweld ar:

<http://gov.wales/funding/state-aid/de-minimis-aid/?skip=1&lang=cy>

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/de_minimis_regulation_en.pdf

Adran 2 – Enghreifftiau o gyfrifon

SBRR – Rhyddhad Ardrethi Busnesau Bach

TR – Rhyddhad Trosiannol

HSRR – Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr

Enghraifft 1	£
Gwerth Ardrethol 2010	= 6,000
Atebolrwydd sylfaenol 2010 @ 0.486	= 2,916
Atebolrwydd 2010 ar ôl SBRR	= 0

Gwerth Ardrethol 2017	= 8,000
Atebolrwydd sylfaenol @ 0.499	= 3,992
Atebolrwydd ar ôl SBRR	= 1,331
Atebolrwydd ar ôl TR	= 333
HSRR Haen 1	= 333
Atebolrwydd 2017 ar ôl HSRR Haen 1	= 0

Enghraifft 2	£
Gwerth Ardrethol 2010	= 9,000
Atebolrwydd sylfaenol 2010 @ 0.486	= 4,374
Atebolrwydd 2010 ar ôl SBRR	= 2,187

Gwerth Ardrethol 2017	= 14,000
Atebolrwydd sylfaenol @ 0.499	= 6,986
Atebolrwydd ar ôl SBRR	= 6,986
Atebolrwydd ar ôl TR	= 3,387
HSRR Haen 1	= 500
Atebolrwydd 2017 ar ôl HSRR Haen 1	= 2,887

Enghraifft 3	£
Gwerth Ardrethol 2010	= 15,000
Atebolrwydd sylfaenol 2010 @ 0.486	= 7,290
Atebolrwydd 2010 ar ôl SBRR	= 7,290

Gwerth Ardrethol 2017	= 24,000
Atebolrwydd sylfaenol @ 0.499	= 11,976
Atebolrwydd ar ôl SBRR	= 11,976
Atebolrwydd ar ôl TR	= 11,976
HSRR Haen 2	= 1,500
Atebolrwydd 2017 ar ôl HSRR Haen 2	= 10,476

Adran 3 – Cymorth Gwladwriaethol

Enghreifftiau o baragraffau y gellid eu cynnwys mewn llythyrau i'r rhai sy'n talu ardrethi yn 2017-18 ynglŷn â Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr

Ar 16 Chwefror 2017, cyhoeddodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol y byddai rhyddhad o hyd at £1,500 yn cael ei ddarparu i bob eiddo manwerthu cymwys sy'n cael ei ddefnyddio, lle bo'r gwerth ardrethol yn £50,000 neu lai yn ystod 2017-18. Mae eich bil ardrethi presennol yn cynnwys y Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr hwn ar gyfer 2017-18.

Rhaid i ddyfarniadau fel Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr gydymffurfio â chyfraith yr UE ar Gymorth Gwladwriaethol¹. Yn yr achos hwn, mae hyn yn golygu dychwelyd y datganiad a atodwyd i'r awdurdod hwn os ydych wedi cael unrhyw Gymorth Gwladwriaethol De Minimis arall, gan gynnwys unrhyw Ryddhad Ardrethi'r Stryd Fawr arall yr ydych chi'n ei gael ar gyfer eiddo ar wahân i'r un y mae'r bil a'r llythyr hwn yn cyfeirio ato. Dylech hefyd gadarnhau nad yw'r dyfarniad o Ryddhad Ardrethi'r Stryd Fawr yn fwy na'r €200,000 y gall menter² ei gael o dan Reoliadau De Minimis EC 1407/2013.

Llenwch y datganiad a'i dychwelyd i'r cyfeiriad uchod. O ran datgan cymorth De Minimis blaenorol, cymorth De Minimis yw'r unig gymorth cyhoeddus sydd o ddiddordeb i ni (nid oes angen datgan Cymorth Gwladwriaethol o dan eithriadau eraill neu gymorth cyhoeddus nad yw'n Gymorth Gwladwriaethol).

Os nad ydych wedi derbyn unrhyw Gymorth Gwladwriaethol De Minimis arall, gan gynnwys unrhyw Ryddhad Ardrethi'r Stryd Fawr arall yr ydych chi'n ei gael am eiddo ar wahân i'r eiddo y mae'r bil a'r llythyr hwn yn cyfeirio ato, nid oes angen i chi lenwi na dychwelyd y datganiad.

Os ydych yn dymuno gwrthod derbyn y Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr a roddir ichi mewn cysylltiad â'r eiddo y mae'r bil a'r llythyr hwn yn cyfeirio ato, llenwch y ffurflen a atodwyd a'i dychwelyd i'r cyfeiriad uchod. Nid oes angen i chi lenwi'r datganiad. Gall hyn fod yn arbennig o berthnasol i'r eiddo hynny sy'n rhan o gadwyn fanwerthu fawr, lle gallai cyfanswm cronus y Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr a dderbynnir fod yn fwy na €200,000.

O dan reolau'r Comisiwn Ewropeaidd, rhaid ichi gadw'r llythyr hwn am 3 blynedd o ddyddiad y llythyr hwn, a'i ddangos ar gais awdurdodau cyhoeddus y Deyrnas Unedig neu'r Comisiwn Ewropeaidd. (Efallai y bydd angen i chi gadw'r llythyr hwn am gyfnod hwy na thair blynedd at ddibenion eraill). At hynny, rhaid rhoi gwybodaeth am y cymorth hwn i unrhyw awdurdod cyhoeddus neu asiantaeth arall sy'n gofyn am wybodaeth am gymorth 'De Minimis' dros y tair blynedd nesaf.

---

1. Mae rhagor o wybodaeth am gyfraith Cymorth Gwladwriaethol yn <https://www.gov.uk/state-aid>

2 Menter yw endid sy'n gwneud gweithgarwch economaidd. Mae hyn yn golygu rhoi nwyddau neu wasanaethau ar farchnad benodol. Yr hyn y mae'r endid yn ei wneud sy'n bwysig, nid ei statws. Felly, gall elusen neu gwmni dielw fod yn fenter os yw'n cymryd rhan mewn gweithgarwch economaidd. Fel rheol bydd un fenter unigol yn cynnwys y grŵp busnes i gyd, yn hytrach na chwmni unigol o fewn grŵp. Mae Erthygl 2.2 y Rheoliadau De Minimis (Rheoliad y Comisiwn EC/ 1407/2013) yn diffinio ystyr 'menter unigol'.

Datganiad 'De Minimis'

Annwyl [ ]

RHIF CYFRIF ARDRETHI ANNOMESTIG: _____

Gwerth y Rhyddhad Ardrethi'r Stryd fawr ar ardrethi annomestig a ddarperir i [enw'r fenter] gan [enw'r awdurdod lleol] yw £ [ ] (Ewros [ ]).

Bydd y dyfarniad hwn yn cydymffurfio â chyfraith yr UE ar Gymorth Gwladwriaethol ar yr amod na fydd [enw'r fenter] yn derbyn mwy na chyfanswm o €200,000 o gymorth De Minimis, gan gynnwys y dyfarniad hwn, o fewn y flwyddyn ariannol bresennol neu'r ddwy flynedd ariannol flaenorol. Gellir gweld Rheoliadau De Minimis 1407/2013 (fel y'u cyhoeddwyd yng Nghyfnodolyn Swyddogol yr Undeb Ewropeaidd L352 24.12.2013) yn: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:352:0001:0008:EN:PDF>.

Swm y cymorth De Minimis	Dyddiad y cymorth	Sefydliad sy'n darparu'r cymorth	Natur y cymorth
€	1 Ebrill 2017 – 31 Mawrth 2018	Awdurdodau lleol (nid oes angen ichi nodi enwau'r awdurdodau unigol ar gyfer cyfanswm Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr)	Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr

Cadarnhaf:

1) Bod gennyf awdurdod i lofnodi ar ran _____ [enw'r fenter]; a

2) Na fydd _____ [enw'r fenter] yn mynd y tu hwnt i'w throthwy De Minimis trwy dderbyn y Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr hwn.

LLOFNOD:

ENW:

SAFLE:

BUSNES:

CYFEIRIAD:

DYDDIAD:

Ffurflen Gwrthod Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr

Enw a chyfeiriad yr eiddo	Rhif cyfrif ardrethi annomestig	Swm y Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr

Cadarnhaf fy mod yn dymuno gwrthod y Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr mewn cyswllt a'r eiddo uchod.

Cadarnhaf fod gennyf awdurdod i lofnodi ar ran _____ [enw'r fenter].

LLOFNOD:

ENW:

SAFLE:

BUSNES:

CYFEIRIAD:

DYDDIAD: